

Beszámoló a VI. Komplexkémiai Kollokviumról

A Magyar Kémikusok Egyesülete Komplexkémiai Szakcsoportja 1971. május 24–26-a között Egerben tartotta meg VI. Komplexkémiai Kollokviumát.

A Kollokvium elsősorban a gyenge kölcsönhatások kémiájával — molekulakomplexekkel, addíciós vegyületekkel, molekulasszociátumokkal — foglalkozott, azonban számos előadás hangzott el a hazai koordinációs kémiai kutatások egyéb területein elért újabb eredményekről is.

A Kollokvium közel 70 résztvevőjét *Dr. Szőkefalvy Nagy Zoltán* főiskolai tanár üdvözölte a METESz Héves megyei szervezete nevében.

A bevezető előadást *Kőrös Endre* (ELTE) tartotta, amelyben beszámolt a molekulakomplex kutatás terén az utóbbi években elért jelentősebb eredményekről. Elsősorban a molekulakomplexek kötési problémáival, a gázfázisban való molekulakomplex-képződéssel, továbbá a komplexstabilitás meghatározásának problémáival foglalkozott.

Turcsányi Béla (KKKI) előadása az oldatban kialakuló CT-komplexek sztöchiometriájával foglalkozott. 1:1 és 1:2 összetételű komplexek egyidejű képződésének feltételezésével részletesen megvizsgálta a linearizált egyenletek alakját és megállapította, hogy a Benesi-Hildebrandt egyenletek linearitása tehát nem bizonyítja, hogy az oldatban valóban csak 1:1 összetételű komplexek alakulnak ki.

Simándi Lászlóné és Tüdős Ferenc (KKKI) a töltés-átviteli komplexek gyökös reakciókban mutatott szerepéről tartottak előadást. A poli-sztiril-gyök és a kinon között lejátszódó addíciós reakciók során tanulmányozták a komplexképződés szerepét. Megállapították, hogy a monomer stirollal komplexben levő kinonmolekula reakcióképessége sokkal nagyobb, mint azt a szerkezeti paraméterek alapján várható.

Orbán Miklós (ELTE) a gyenge kölcsönhatások kalorimetriás vizsgálatáról tartott előadást. Piridinek és fenol közötti hidrogénhidkötések, továbbá piridinek és jódköt kialakuló CT-komplexekkel kapcsolatos eredményeit ismertette.

Barcza Lajos (ELTE) előadásában nemvizes közegben létrejövő dimerizációs egyensúlyi mérések eredményeiről számolt be. A szerves savak dimerizációját krioszkópián és IR-spektrofotometrián vizsgálta benzolban.

Szabon János (KFKI) a foszforsav-n-butilészterek asszociációs viszonyainak vizsgálatával foglalkozott.

E. Baltius (LKB, Wien) Az LKB cég által gyártott mikrokalorimétereket és precíziós kalorimétereket ismertette.

M. T. Pope (Georgetown University, Washington, D. C.) a vanádium és volfrám vegyes heteropoli vegyületeinek kémiájában elért újabb eredményeiről számolt be.

Z. Ilcheva, G. Todorova és Beck Mihály (Szófiai Egyetem és KLTE) előadásukban a trisz-fenantrolin vas (II) komplex külső szférás komplexeiével kapcsolatos újabb eredményekről adtak ismertetést.

Cs. Porzsolt Éva és Beck Mihály (KLTE) előadása a higany (II) cianid és koordinatíven telített inert cianokomplexek közötti kölcsönhatásokkal foglalkozott.

Zelei Borbála, Burger Kálmán és Papp Ottóné (ELTE), A négyzetes planáris szimmetriájú kobalt (III)-dimetil-glioxim, valamint egy nikkal makrociklus alkalmas, hogy mint referencia-akceptort oldószerek donorerősségének meghatározására használják fel. Vizsgálták a különböző oldószerekben mért egyensúlyi adatok és az oldószerek donicitása közötti összefüggéseket.

Rockenbauer Antal, Simándi László és Záhonyiné, Budó Éva (KKKI) ESR módszerrel vizsgálták a bisz(dimetil-glioximátó)-piridin-kobalt (II) vegyes komplex stabilitását oxigénmentes közegben. Ismertették azt a mód-

szert, amelynek segítségével az ESR jelintenzitásokból a stabilitási állandók meghatározhatók.

Mohai Béla (VVE) ismertette a kobalt ciano-komplexek termikus bomlási folyamatát és számos bomlási intermediér izolálásáról számolt be.

Porubszky Iván, Németh Ágnes és Liptay György (BME) beszámoltak az átmeneti fém piridin-pseudohalogenid vegyes komplexek termikus vizsgálatával kapcsolatban elért újabb eredményekről.

Gergely Arthur, Sovári Imre és Király Róbert (KLTE) egyes átmeneti fémek alfa-aminosav vegyes komplexeiével foglalkoztak. Megállapították, hogy a vegyes komplexképződés minden esetben kedvezményezett, de a stabilizáció mértéke független a törzskomplexek stabilitási viszonyától.

Nagypál István és Gergely Arthur (KLTE) az egyensúlyi állandók pH-metriás meghatározásának lehetőségéről és pontosságáról számoltak be. Levezették a pH-metria alkalmazhatóságát és jellemző összefüggéseket.

Brücher Ernő, Cs. Kukri Éva és Dékány László (KLTE) protonmágneses rezonancia segítségével vizsgálták a ritka földfém-EDTE komplexek protonálódási reakcióit.

András László (KFKI) a gallium-ditizonát és a gallium-dizonát komplexek stabilitásával, a komplexek összetételével, foglalkozott.

Raksányi Kund és Szőke József (SOTE és KFKI) beszámoltak a kobalt (III)-acetilacetonát komplex alacsony hőmérsékletű reflexiók, továbbá szilárd mátrixba ágyazott alacsony hőmérsékletű abszorpciós spektrometriás vizsgálatáról és részletesen ismertették a spektrumokkal kapcsolatos számításait.

Szegő Péter (BM) fluorimetriás módszerrel vizsgálta a cirkon- és a hafnium-ionok hidrolitikus polimerizációját. Foglalkozott a fluorid-ion fluoescenciát befolyásoló hatásával a cirkon-morin és a hafnium-morin komplexek esetében.

Hergovich Éva, Speier Gábor és Markó László (VVE) CoL_2X_2 komplexek szénmonoxidtal történő reakciójával foglalkoztak és megállapították, hogy a képződött karbonilekben a kobalt + I oxidációs állapotban van jelen. Redukálószer egyidejű alkalmazásával a kobalt (I) komplexek képződését főreakcióvá lehet tenni.

Csontos Gyula, Heil Bálint, Vizi Béláné és Markó László (VVE) a kétmagvú hidszerkezettű ródiom karbonilok vizsgálata terén elért eredményeiről számoltak be.

Bán Miklós és Császár József (JATE) a MeX_3X és a MeX_2X_2 típusú torzult tetraéderez nikkal komplexek LF kezeléséről tartottak előadást. Összefüggést állapítottak meg a komplex szerkezet (a torzulás jellege és foka) az elnyelési szinkép, a kötésviszonyok és a karakterisztikus paraméterek között.

Simándi László és Jáky Miklós (KKKI) a malein- és a fumársav permanganátos oxidációjának kinetikai vizsgálata terén elért eredményeiről számoltak be. A gyors reakciókat stopped-flow technikával követték.

Joó Ferenc és Beck Mihály (KLTE) a reverzibilis oxigén luminol kölcsönhatás szerepét tárgyalták a luminol kemilumineszcenciájában. Foglalkoztak a luminol oxidációjának mechanizmusával, és a lumineszcencia kioltását előidéző vegyületekkel.

Ország István, Bazsa György és Beck Mihály (KLTE) a jódköt és a tiocianát-ion között létrejövő kölcsönhatás spektrofotometriás vizsgálatáról számoltak be.

Gaizer Ferenc és Szalay Ilona (JATE) vizsgálták az ezüst-jodid-ionok, valamint az ezüst-bromid-ionok reakcióját dimetil-szulfoxidban és meghatározták a képződő anionkomplexek összetételét, valamint stabilitási állandóit.

Papp Sándor (VVE) előadásában ismertette az átmeneti fém cianokomplexek foszfororganikus származékainak előállítására szolgáló módszereket és a komplexek infravörös, valamint derivatográfiai vizsgálatát.

Kőrös Endre